

Интервју са др. Рајнером Цителманом

ЗАШТО АНТИСЕМИТИЗАМ И АНТИКАПИТАЛИЗАМ ЧЕСТО ИДУ РУКУ ПОД РУКУ

Савремени антисемитски стереотип показује упадљиве разлике од оног из раног хришћанства и средњег века. Верски садржаји су нагло опали, док су се изјаве о економским активностима Јевреја умножиле. „Непријатељи“ антисемита и антикапиталиста су често исти, такозвани „финансијски Јевреји“. За антикапиталисте и антисемите, супербогати су криви за светске проблеме и потајно вуку концe. Чињеница да антисемитизам поново јача такође има везе са чињеницом да ислам, признат и фаворизован од стране пробудене политике зелене левице, све више расте широм света. На универзитетима и на демонстрацијама формира се заједнички фронт муслимана и антикапиталиста, уједињених мржњом према Америци и Израелу. У овом интервјуу, реномирани историчар и аутор бестселера др. Рајнер Цителман, објашњава зашто ово није случајно.

Аутор маг. Стефан Беиг Извор: juedischerundschau.de
Превод и опрема: Поредак

► Антисемитизам је феномен стар хиљадама година, антикапитализам се појавио пре добрих 200 година. Како онда антикапитализам и антисемитизам могу бити „браћа близанци“, као што сте недавно изнели на Х/Твитеру?

Антисемитизам је много старији од антикапитализма. У својој дисертацији „Антисемитизам у светлу модерног истраживања предрасуда“, Сузан Гнихвиц показује да се савремени антисемитски стереотип разликује од оног из раног хришћанства и средњег века. Она пише да је верски садржај нагло опао, док су се изјаве о економским активностима Јевреја умножиле. Ове изјаве су „толико доминантне да су постале центар модерних стереотипа“. Ово се свакако односи на модерна, западна секуларизована друштва.

► Било је и антисемитских капиталиста попут произвођача аутомобила Хенрија Форда. Зар то није у супротности са „сродним духом“ између антисемитизма и антикапитализма о којем говорите?

Форд је објавио антисемитске текстове 1920-их. Веровао је у лажне „Протоколе сионских мудраца“. Касније се оградиле од тога, макар и половично. Хитлер је био разочаран и дао је избрисати Фордово име, које се помињало повољно у првим издањима Мајн Кампа. Хитлер је 1929. године написао да „данашњи Форд више није Форд од прошлих година. Зато што је стари Форд био антисемит... за садашњи Форд се, с друге стране, каже да се помирио са Јеврејима. Међутим, Хитлеров гнев није дуго трајао, јер је 1938. дао Форду

уручити медаљу. Наравно, било је и има и антисемитских предузетника. Иначе, има доста предузетника који су и антикапиталисти. Ово не мења чињеницу да су се антисемитизам и антикапитализам често појављивали заједно још од времена Еугена Диринга (1833-1921), једног од водећих антисемита и социјалиста.

► Насупрот томе, марксистички мислиоци као што је Теодор Адорно такође су се борили против антисемитизма. Да ли је антисемитизам заиста толико кључан за антикапиталистичко размишљање?

Наравно, постоје антисемити чија анти-јеврејска мржња није антикапиталистичка (већ пре религиозна, на пример) и многи антикапиталисти нису антисемитски. Али подједнако је јасно да су се антисемитизам и антикапитализам често појављивали заједно. Карл Маркс је и сам био Јеврејин, али је несумњиво био антисемита. Писао је пријатељу о томе колико му је „израелска вера“ „одвратна“. Разлог је био тај што је Маркс оптужио Јевреје да праве новац својим правим богом, као што је написао у есеју „О јеврејском питању“: „Шта је секуларна основа јудаизма? Практична потреба, сопствени интерес. Шта је секуларни култ Јевреја? Шаховски играч. Ко је његов световни бог? „Новац.“ Овде постаје јасна тесна веза између антикапитализма и антисемитизма: критика је усмерена против наводног егоизма и материјализма – за Маркса, карактеристика јудаизма као и капитализма.

Марковске цитиране изјаве нису лапсус, постоје бројне сличне референце. Неспорно је да је било и много со-

цијалиста који су заузели одлучан став против расизма и антисемитизма.

► Истакнути социјалисти су имали антисемитске ставове. Међутим, то важи и за мислиоце попут Имануела Канта, чија филозофија, с друге стране, лако може да се снађе без антисемитизма. Да ли је другачије са социјализмом?

Као што сам рекао: Наравно да постоји антикапитализам без антисемитизма. Али запањујуће је како се обоје појављују заједно изнова и изнова. Левичарски политичар Клаус Ледерер је недавно рекао да је изненађен колико је антисемитизам распрострањен на левици: „Антисемитизам је такође начин да се свет схвати. Све што је лоше у вези са капитализмом тада постаје један групни пројекат: Јевреји.“ Данас можете видети на универзитетима да мржњу према Израелу проповедају првенствено левичарски антикапиталисти. Ледерер је био изненађен овим. Не ја, јер сам знао да ова традиција постоји. На 31. годишњицу новембарског погрома 1938. левичарски екстремиста „Тирмагос West-Berlin (TW)“ хтео је да дигне у ваздух јеврејски општински центар. Терористи РАФ-а су тренирали са левичарским Палестинцима и радили са Марксистичким народним фронтом за ослобођење Палестине ПФЛП. Терористи ПФЛП-а отели су авион у октобру 1977. да би ослободили терористе РАФ-а. Хорст Малер је целог живота био антисемита и антикапиталиста. Пут га је одвео од РАФ-а до НПД-а.

► Да ли је онда антисемитизам требало да игра важнију улогу у реал-

